

ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA
OCHRONY ŚRODOWISKA W GDAŃSKU

z dnia ..... *12 lutego* ..... 2024 roku

**w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody
„Lisia Kępa”**

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, 1688 i 1890) zarządza się, co następuje:

- § 1. Ustanawia się, na okres 2 lat, zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Lisia Kępa”, zwanego dalej „rezerwatem”.
- § 2. Identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków, określono w załączniku nr 1 do zarządzenia.
- § 3. Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań określono w załączniku nr 2 do zarządzenia.
- § 4. Mapę dróg objętych zakresem działań ochronnych w rezerwacie przyrody „Lisia Kępa” przedstawia załącznik nr 3 do zarządzenia.
- § 5. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną.
- § 6. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska
w Gdańsku
Anna Tchórzewska

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków.

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków
Zagrożenia istniejące wewnętrzne	
1. Obecność świerka (gatunku obcego siedliskowo) 2. Zgryzanie odnowień bukowych przez jeleniowate	1. Stopniowe usuwanie świerka z drzewostanu. 2. Demontaż grodzień odnowień bukowych - po osiągnięciu przez buki rozmiarów gwarantujących dalszy wzrost i braku zagrożenia ze strony jeleniowatych.
Zagrożenia potencjalne wewnętrzne	
1. Obecność gatunków owadów powodujących obumieranie drzew	1. Monitoring rozprzestrzeniania się gatunków owadów powodujących zagrożenie dla drzew.
Zagrożenia istniejące zewnętrzne	
1. Antropopresja wynikająca z penetracji rezerwatu poza wyznaczonymi szlakami	1. Oznakowanie szlaków udostępnionych dla ruchu pieszego. ¹⁾ 2. Utrzymanie szlaków poprzez usuwanie drzew zagrażających bezpieczeństwu osób poruszających się wyznaczonymi szlakami. 3. Utrzymanie oznakowania granic rezerwatu w postaci zielonej opaski na drzewach. 4. Montaż tablic urzędowych informujących o formie ochrony.
Zagrożenia potencjalne zewnętrzne	
Nie zidentyfikowano	Nie określono

¹⁾ Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 29 czerwca 2023 r. w sprawie wyznaczenia szlaków udostępnionych dla ruchu pieszego w rezerwacie przyrody „Lisia Kępa”

Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań.

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar zadań ochronnych	Lokalizacja zadań ochronnych ²⁾
1.	Stopniowe usuwanie świerka z drzewostanu	<ol style="list-style-type: none"> 1) Usuwanie świerka – w pierwszej kolejności drzew pochylonych, wyrotów i wylomów, stanowiących posusz czynny lub jałowy; 2) drewno należy pozostawić do naturalnego rozkładu w miejscu jego ścięcia; 3) dopuszcza się przesunięcie w głąb rezerwatu drewna znajdującego się w pasie o szerokości do 30 m wzdłuż drogi powiatowej; 4) dopuszcza się usunięcie i wywiezienie z rezerwatu drewna stanowiącego posusz czynny (zasiedlonego) w wydzieleniach graniczących bezpośrednio z lasem gospodarczym; 5) biomasę (pozostałości poeksploatacyjne) po wycince drzew zasiedlonych rozdrobnić i pozostawić na miejscu ścińki; 6) wycinke świerka wykonać w całości poza okresem lęgowym ptaków obejmującym okres od 1 marca do 15 sierpnia. 	Wzdłuż dróg publicznych i wybranych dróg leśnych – w pasie o szerokości nie większej niż maksymalna wysokość drzewostanów (do 30 m), zgodnie z załącznikiem nr 3 do niniejszego zarządzenia.
2.	Monitorowanie owadów powodujących obumieranie drzew	<p>Montaż pułapek feromonowych w wybranych miejscach zagrożonych pojawieniem się owadów powodujących zamieranie drzew.</p>	Cały obszar rezerwatu, według potrzeb.
3.	Oznakowanie szlaku pieszego i granicy rezerwatu	<ol style="list-style-type: none"> 1) Utrzymanie oznakowania granicy rezerwatu na drzewach w sposób umożliwiający jej identyfikację (zielona opaska obejmująca połowę obwodu pnia drzewa od zewnętrznej strony rezerwatu, na wysokości ok. 130 cm); 	<ol style="list-style-type: none"> 1) obrzeża rezerwatu; 2) wg przebiegu szlaku udostępnionego dla ruchu pieszego.³⁾

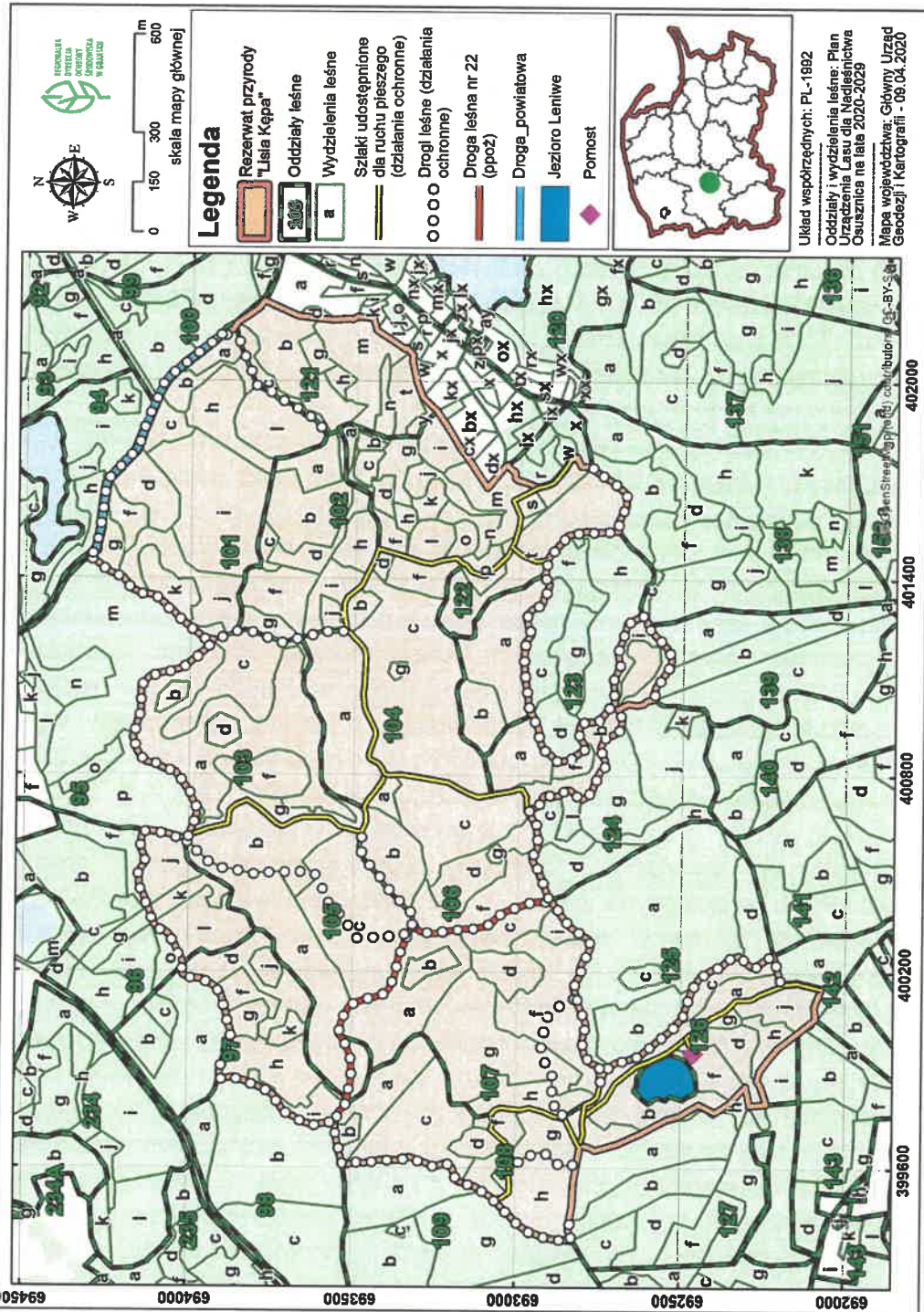
²⁾ Nadleśnictwo Osusznicza, wg Planu Urządzenia Lasu na lata 2020-2029

³⁾ Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 29 czerwca 2023 r. w sprawie wyznaczenia szlaków udostępnionych dla ruchu pieszego w rezerwacie przyrody „Lisia Kępa”

		<p>2) oznakowanie przebiegu szlaku pieszego (czerwone kwadraty o boku 10 cm skierowane kątem ku górze);</p> <p>3) do oznakowania granicy rezerwatu i przebiegu szlaku pieszego stosować farby nieszkodliwe dla środowiska.</p> <p>1) Powierzchnia 0,12 ha, długość 128 mb, rok założenia 2013;</p> <p>2) powierzchnia 0,07 ha, długość 107 mb, rok założenia 2005.</p>	<p>1) oddział 101 d;</p> <p>2) oddział 106 b.</p>
4.	Demontaż grodzień odnowień bukowych		
5.	Montaż tablic urzędowych informujących o formie ochrony	Tablice montować według potrzeb.	Na granicy rezerwatu.

Mapa dróg objętych zakresem działań ochronnych w rezerwacie przyrody „Lisia Kępa”

Uzasadnienie

Zadania ochronne dla rezerwatu przyrody zostały opracowane na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 z późn. zm.), zgodnie z art. 22 ust. 3 ww. ustawy, przez zadania ochronne rozumie się wyszczególnienie ustalonych działań ochronnych, które wynikają z potrzeby przeciwdziałania stwierdzonym zagrożeniom i utrzymania celu ochrony rezerwatu.

Rezerwat „Lisia Kępa” powstał w 2020 r. i obejmuje obszar 313,39 ha na Pojezierzu Bytowskim w Nadleśnictwie Osusznica. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie mozaiki ekosystemów: torfowisk wysokich i przejściowych, jezior dystroficznych oraz borów bagiennych i lasów bukowych. Rezerwat w całości znajduje się na terenie obszarów Natura 2000: Lasy Rekowskie PLH220098 i Pływające wyspy pod Rekowem PLH220022.

Większość powierzchni rezerwatu położona jest w granicach obszaru Natura 2000 Lasy Rekowskie PLH220098. Obszar ten stanowi mozaikę siedlisk przyrodniczych 91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne oraz 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*), a miejscami występują 3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne oraz 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*). W południowo-zachodniej części rezerwatu (Natura 2000 Pływające wyspy pod Rekowem PLH220022) dominują siedliska 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*), 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe) i 3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne.

W rezerwacie znaczne fragmenty drzewostanów (borów bagiennych, brzezin bagiennych i kwaśnych buczyn) zniekształcone są obecnością świerka, który jest gatunkiem obcym siedliskowo, pochodzącym z nasadzeń. Stanowi on konkurencję dla buka, utrudniając jego odnawianie się, a obumierające świerki stanowią zagrożenie dla bezpieczeństwa osób przebywających w rezerwacie. Przez rezerwat i wzdłuż jego granic przebiegają bowiem liczne drogi leśne, w tym droga przeciwpożarowa, droga powiatowa (wzdłuż północno-zachodniej granicy rezerwatu) oraz prawie 5 km szlaków udostępnionych dla odwiedzających. Zagrożenie dla osób poruszających się ww. drogami stanowi posusz świerkowy w postaci licznych obumierających i pochylonych drzew, wywrotów i wyłomów. Posusz świerkowy wzdłuż dróg publicznych, może również wzmagać zagrożenie pożarowe. Uwzględniając powyższe i przy założeniu stopniowej eliminacji świerka w okresie 2 lat obowiązywania zarządzenia, zaplanowano, w pierwszej kolejności usuwanie drzew pochylonych, wywrotów i wyłomów znajdujących się wzdłuż dróg publicznych oraz wybranych dróg leśnych w pasie o szerokości maksymalnej wysokości drzewostanów (nie więcej niż 30 m) w danym wydzieleniu. Usunięte drzewa (posusz jałowy) zostaną pozostawione w miejscu ich ścięcia do naturalnego rozkładu. Zadania uwzględniają również potrzebę ograniczenia rozprzestrzeniania się kornika drukarza poprzez dopuszczenie do wywiezienia z rezerwatu drewna świerkowego stanowiącego posusz czynny. Działania te nie wpłyną negatywnie na stan ochrony siedlisk w rezerwacie, zwłaszcza, że wyjątek ten ogranicza się jedynie do wydziałów graniczących bezpośrednio z lasami gospodarczymi. Pozostałe wydziały w rezerwacie, w centralnej części rezerwatu i niegraniczące z ww. drogami nie zostały objęte działaniami ochrony czynnej. Drzewostan w tych wydzieleniach pozostawiono do naturalnej sukcesji, a obumierające świerki wzbogacą biocenozę siedlisk.

Zarządzenie nie stanowi powielania przepisów prawa, mówiących o obowiązku zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego tj. art. 15 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. 1336 z późn. zm.): „Zakazy, o których mowa w ust. 1 (obowiązujące w rezerwacie przyrody), nie dotyczą: (...) 3) działań związanych

z bezpieczeństwem powszechnym”, gdyż w przypadku wystąpienia zagrożenia zdrowia lub życia ludzi (pochylone drzewa, wywroty, wylomy) w terminie innym niż wskazanym w zarządzeniu do przeprowadzenia działań, zarządca terenu zgodnie z ww. przepisem prawa jest zobowiązany do podjęcia niezwłocznych działań w celu przywrócenia bezpieczeństwa powszechnego. Zaplanowane w zarządzeniu działania mają długofalowo służyć poprawie stanu siedlisk przyrodniczych, a zaplanowane do wykonania w pierwszej kolejności (2 lata obowiązywania zarządzenia) jednocześnie wpłyną na zachowanie bezpieczeństwa osób poruszających się w rezerwacie oraz drogą powiatową.

Istotne jest także oznakowanie granic rezerwatu poprzez ustawienie urzędowych tablic informujących o formie ochrony przyrody oraz oznakowanie szlaku udostępnionego dla ruchu pieszego. Pozwoli to zarówno na identyfikację granic obszaru, jak i odnalezienie w terenie szlaku pieszego.

W zadaniach zaplanowano również demontaż grodzień, które założone w 2005 i 2013 roku miały służyć zabezpieczeniu odnowień bukowych przed jeleniowatymi. Grodzień w stanie obecnym nie spełniają już swojej funkcji, a młodniki nie są już narażone na szkody, które mogłyby być spowodowane żerowaniem jeleniowatych.

Podmiotami odpowiedzialnymi za wykonanie wskazanych w Załączniku nr 2 do niniejszego zarządzenia działań są Nadleśnictwo Osusznica (zadania nr 1, 2 i 4) oraz RDOŚ w Gdańsku (zadania 3 i 5).

W rezerwacie nie przewiduje się wykonania zadań ochronnych dotyczących ochrony czynnej gatunków, roślin, zwierząt lub grzybów. W rezerwacie nie ma obszarów objętych ochroną ścisłą i krajobrazową.

Działania ochronne w rezerwacie „Lisia Kępa” nie są sprzeczne z treścią zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 21 marca 2016 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Pływające wyspy pod Rekowem PLH220022 (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2016 r., poz. 1411).

Działania ochronne w rezerwacie „Lisia Kępa” nie są sprzeczne z treścią projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Rekowskie PLH220098.

Projekt zarządzenia został zaopiniowany przez zarządców terenu – Nadleśnictwo Osusznica pismem znak NN1.7212.14.2023 z dnia 19.12.2023 r.

Projekt zarządzenia został zaopiniowany przez Generalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska bez uwag (mail z dnia 31.01.2024 r.).

Informacja o projekcie zadań ochronnych została zamieszczona w publicznie dostępnym wykazie danych, udostępnianym poprzez Ekoportal nr karty 345/2023.